

OPINIE SEPARATĂ,

formulată în temeiul articolelor 27 alineatul (5) din Legea
cu privire la Curtea Constituțională și 67
din Codul jurisdicției constituționale

Prin Hotărârea nr. 21 din 28 noiembrie 2023, Curtea Constituțională a admis parțial sesizările nr. 186g/2022 și nr.206g/2022 și a declarat constituțional articolul 14 alineatul (1) din Legea cu privire la Procuratură în măsura în care incompatibilitățile de a ocupa funcții publice și private sau de a desfășura alte activități nu sunt aplicabile procurorilor suspendați din funcție din cauza declanșării urmăririi penale în privința lor.

1. Împărtășim opinia majorității exprimată în raționamentele Hotărârii nr. 21/2023 [§§ 77-81], potrivit căreia incompatibilitățile stabilite la articolul 14 alineatul (1) din Legea cu privire la Procuratură aplicabile procurorului suspendat din funcție din cauza intentării procedurilor penale, ar putea constitui o ingerință în viața privată și, implicit, în dreptul la muncă al persoanelor în discuție atât timp cât acestora pe perioada suspendării, care poate fi o perioadă nedeterminată, nici nu li se atribuie nici salariul de funcție al procurorului și, din cauza incompatibilităților, nu li se permite să practice alte activități remunerate pentru a-și asigura existența până la adoptarea unei hotărâri definitive pe cauza penală.

2. Totodată, din perspectiva exigențelor admisibilității unei excepții de neconstituționalitate, considerăm că, în prezenta cauză, controlul de constituționalitate al articolului 14 alineatul (1) din Legea cu privire la Procuratură solicitat prin intermediul excepției de neconstituționalitate este un control abstract. În acest sens, vom reitiera considerentele HCC nr. 2/2016, potrivit căreia excepția de neconstituționalitate este un instrument de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale și poate fi invocată într-un proces judiciar declanșat și doar în cazul în care norma juridică care face obiectul excepției are incidență în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței de judecată [a se vedea § 78]. Așadar, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și, respectiv, admisă dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea litigiului judiciar.

3. Potrivit materialelor cauzei: (i) sesizarea nr.186g/2022 este expedită la Curtea Constituțională de Curtea de Apel Chișinău, care examinează cererea reclamantei de anulare a Hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-50/2020 din 4 martie 2022 prin care a fost admis demersul Procurorului General interimar și a fost eliberat acordul în vederea suspendării dnei Elena Ceruță din funcția de procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (a se vedea: Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-50/2020

din 4 martie 2022, cererea de chemare în judecată înaintată de dna Elena Ceruță din 6 aprilie 2022, încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2022, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nr.186g/2022); iar (ii) sesizarea nr. 206g/2022 este trimisă la Curtea Constituțională de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, care examinează cererea reclamantei de anulare a ordinului Procurorului General interimar nr. 412-p din 10 martie 2022 de suspendare a dnei Elena Ceruță din funcția de procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (a se vedea: ordinul Procurorului General interimar nr. 412-p din 10 martie 2022, cererea de chemare în judecată înaintată de dna Elena Ceruță din 2 iunie 2022, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 29 noiembrie 2022, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nr. 206g/2022).

4. Prin urmare, materialele anexate la sesizări demonstrează că ambele excepții de neconstituționalitate au fost ridicate în cauze în care instanțele de judecată sunt chemate să examineze legalitatea actelor administrative emise, după caz, de Consiliul Superior al Procurorilor sau de către Procurorul General care vizează suspendarea din funcție a unui procuror în privința căruia se efectuează acțiuni de urmărire penală. Nici una din aceste două autorități nu s-a pronunțat asupra incompatibilităților prevăzute de articolul 14 din Legea cu privire la procuratură, aplicabile procurorilor, inclusiv celor suspendați din funcție. Respectiv, nici instanțele judecătorești care examinează cererea de anulare a actelor administrative de suspendare din funcție a autorului excepției nu vor aplica norma contestată pentru a se pronunța asupra legalității sau ilegalității acestora.

5. Având în vedere că prevederea în discuție nu are aplicabilitate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția, considerăm că, în prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate în capătul său referitor la articolul 14 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 nu trece testul admisibilității.

6. În situații similare, Curtea a declarat inadmisibile sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate, reținând că norma juridică contestată care nu este aplicabilă litigiului aflat în examinare în instanța care admite sau ridică excepția nu poate fi admisă pentru a fi supusă controlului de constituționalitate. De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia. În caz contrar, excepția de neconstituționalitate riscă să devină un instrument simulat, o *actio popularis*, pierzându-și, în aceste condiții, caracterul ei efectiv și concret (a se vedea DCC nr.54 din 19 aprilie 2022, § 32; DCC nr.126 din 13 septembrie 2022, § 20; DCC nr. 64 din 29 iunie 2023, § 18).

7. Suspendarea din funcție a procurorului din cauza demarării procedurilor penale și incompatibilitatea procurorului de a ocupa alte funcții și de a desfășura alte activități sunt instituții juridice distincte, presupun temeiuri și proceduri distincte și

produc consecințe juridice diferite. Potrivit Legii cu privire la procuratură, procurorul, inclusiv cel suspendat din funcție, va putea deține alte funcții și exercita alte activități cu respectarea regulilor stabilite de către Consiliul Superior al Procurorilor (art. 14 alin. (2) din Lege), care presupun parcurgerea unei proceduri administrative.

8. Adicional, menționăm că în ședința publică a Curții Constituționale autorul sesizării a solicitat anexarea la materialele cauzei a unor documente, printre care și copia propriei cereri adresate Consiliului Superior al Procurorilor de eliberare a acordului pentru practicarea activității de antrenor precum și Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-169/2023 din 12 octombrie 2023, prin care a fost respinsă cererea dnei Elena Ceruță de cumulare a calității de procuror suspendat din funcție cu activitatea didactică de antrenor de sport ca fiind contrară, *inter alia*, și articolului 14 din Legea nr.3/2016 cu privire la procuratură. Doar în eventualitatea în care procurorul suspendat din funcție ar ajunge cu acest litigiu în instanța de judecată, ar fi pe deplin îndreptățit să pună în discuție constituționalitatea normei legale care prevede incompatibilitatea procurorului suspendat din funcție cu exercitarea altor funcții publice sau private sau a altor activități remunerate, pentru că ar îndeplini condiția aplicabilității ei la soluționarea cauzei, condiție prevăzută în Hotărârea Curții nr.2/2016.

9. Așadar, având în vedere cele menționate *supra* conchidem că Curtea Constituțională Hotărârea nr.21/2023 a verificat articolul 14 alineatul (1) din Legea cu privire la procuratură, un articol care nu este aplicabil nici uneia din cauzele pendinte în care au fost ridicate excepțiile, și deci nu este favorabil autorului sesizării.

Judecătorii constituțional:

Nicolae ROȘCA

Liuba ȘOVA